

Dialogo is de enige weg voor oplossing Israël-Palestina

*AD VAN DER HELM, PRIESTER BISDOM
ROTTERDAM, HOOFDDOCENT
KERKELIJK RECHT KU LEUVEN*

Vanuit een aantal christelijke groepen (Christenen voor Israël) en politieke partijen (CU en SGP) werd snel en verheugd gereageerd op de beslissing van de Amerikaanse president Trump om de stad Jeruzalem als ongedeelde hoofdstad van Israël te erkennen. Op christelijke sites, zoals cip.nl, werd vermeld dat christelijke leiders de president hebben opgeroepen de zetel van de ambassade naar Jeruzalem te verplaatsen. Zij wekken de indruk dat zij het christelijke geluid vertegenwoordigen. Dat is allerminst het geval. Integendeel, de oproep kan niet op steun rekenen van de kerkelijke leiders in Jeruzalem. De enige weg om tot een oplossing te komen is door ter plaatse de dialoog verder op te bouwen.

De katholieke kerk neemt duidelijk een ander standpunt in en wil niet dat deze beslissing een feitelijkheid creëert die een evenwichtige tweestatenoplossing in de weg zal staan. Zowel Paus Franciscus als topdiplomaat Silvano Tomasi hebben zich kritisch uitgesproken: indien Jeruzalem als hoofdstad van Israël wordt erkend, brengt dat de toegankelijkheid van de stad voor vertegenwoordigers van alle religies in gevaar. Die toegankelijkheid is een van de pijlers van de Vaticaanse politiek.

In de discussie lopen de erkenning van Jeruzalem als hoofdstad van de staat Israël en het heilige karakter van de stad door elkaar heen. Het sacrale karakter wordt door alle partijen erkend. De erkenning als hoofdstad brengt een machtselement in dat het fragiele evenwicht verstoort. Christelijke leiders in de stad Jeruzalem zelf hebben in een gezamenlijke verklaring hun zorgen uitgesproken dat de beslissing van Trump zal leiden tot haat, geweld, conflict en lijden. Dit alles gebeurt in vriendelijke en voorzichtige termen,

maar wie tussen de regels leest, beseft hoezeer de betrokkenen door een dergelijk besluit geschokt zijn.

Slechts enkele weken voor Kerstmis wordt de samenleving in Israël/Palestina in een periode van onzekerheid gestort. De christenen in het land zelf vormen een steeds kleinere minderheid en worden als het ware vermalen tussen de twee andere bevolkingsgroepen die om de macht strijden. Zij worden door genoemde Nederlandse christenen, zoals verwoord door CU en SGP, over het hoofd gezien. Van evangelische christenen is bekend dat zij vanuit hun grote trouw aan Israël de plaatselijke christenen in Jeruzalem negeren. Deze opstelling schaadt de eeuwenoude christelijke aanwezigheid.

Bij alle drie de religies in Israël/Palestina zijn mensen te vinden die proberen te verbinden en die bouwen aan een evenwicht, dat hoe fragiel ook, de ruimte kan bieden voor mensen om te leven. Dit langdurige en geduldige proces wordt nu doorkruist door een beslissing van een buitenstaander die wellicht om zijn binnenlandse kiezers tevreden te stellen, olie op het vuur gooit. In tegenstelling tot hetgeen de ambassadeur van Israël stelt (Opinie, 12 december) zal een ingreep van buitenaf nooit de vrede dichterbij brengen. Elk voornemen, of het gaat om religie, onderwijs of zorg, kan pas daadwerkelijk inbedding in de samenleving vinden, als daar draagvlak voor is. Ook initiatieven tot vrede en verzoening behoeven dat maatschappelijk draagvlak.

Soms kan leiderschap draagvlak creëren, maar een bottom-up-benadering waarin initiatieven tot vrede en welzijn gedragen worden dient nu meer dan ook gekoesterd en gestimuleerd te worden. Daar getuigen de lokale christelijke leiders in Jeruzalem van. Hun inspanningen dienen niet te worden tegengewerkt. Laten we de hoop van de christelijke leiders in

Jeruzalem en hun gemeenschappen onderstrepen en hopen dat Jeruzalem en Bethlehem met Kerstmis niet beroofd worden van de vrede waar velen in de wereld verlangend naar uit zien.